

Brandaris, 13 juni 2010

Want ik heb een verplichting tegenover volken met beschaving en volken zonder beschaving, tegenover met kennis en mensen zonder kennis. Vandaar die sterke drang in mij om ook u, in Rome, het evangelie te brengen (Rom. 1:14-15).

Voor ons een bijna uitgekauwde boodschap. Voor velen niet Goed en Nieuw. Wat hebben we in 2010 te bieden aan de wereld om ons heen en wat is mijn persoonlijke bijdrage. Die boodschap brengen (euaggelizō; het goede nieuws verkondigen); is dat nu het werk voor specialisten of moet ik er soms ook wat mee?

Schuld, verplichting, in het krijt staan¹

Dit zijn woorden die niet al te populair zijn. Schulden leiden tot slapeloosheid, zenuwziekten en zelfs tot zelfmoord. Hoe zwaarder de schuld drukt, hoe groter de gevolgen voor ons geestelijke en lichamelijke welbevinden. Een schuld, een verplichting, daar ben je het liefst van af.

Ons beeld bij schuld is dat we bij iemand in het krijt staan. Dat kan een vriend zijn waar je geld van hebt geleend, dat kan de justitie zijn omdat je te hard hebt gereden.

De verplichting waar Paulus het over heeft is van een andere aard. Paulus heeft het over een verplichting die twee aspecten kent:

1. **door God geroepen** tot apostel en gekozen om het grote nieuws van God te verkondigen (Rom. 1:1). In Handelingen 9:15 lezen we over de specifieke plek die God voor Paulus in gedachten had: "ik heb hem uitgekozen om mijn naam uit te dragen onder volken en koningen, en onder Israëlieten. 16 En ik zal hem laten zien hoeveel hij om mijn naam moet lijden."
2. **Morele plicht.** Als iemand een middel uitvindt dat een hardnekkige ziekte kan genezen heeft deze persoon de morele plicht om dat middel beschikbaar te stellen. Dat is fatsoenlijk, vinden we. Een rondje Google levert op de eerste pagina met zoekresultaten een aantal interessante one-liners op: 'Adoptie is een morele plicht'; 'belastingontwijking is een morele plicht'; 'orgaandonatie; een morele plicht', 'optimisme is een morele plicht' (zie "online community voor intelligente optimisten"); 'hulp geven is een morele plicht', 'we hebben een morele plicht om mogelijke (culturele) bodemschatten te bewaren.'

Nu zou het te ver voeren om hier een uitgebreide verhandeling te houden over waar ons denken over morele verantwoordelijkheden en verplichtingen vandaan komen. Ons denken over wat we fatsoenlijke gedragingen en wereldbeelden vinden komt namelijk ook weer ergens vandaan. Het volstaat niet om te zeggen "ieder weldenkend mens.." omdat ideeën en overtuigingen over die weldenkendheid helemaal niet vanzelfsprekend zijn. Cultuur, taal, socialisatie en religie spelen daar een belangrijke rol is.

Wat ik wel kan zeggen is dat we het over het algemeen wel met elkaar eens zijn dat als jij de weg van A naar B vraagt en iemand is op zoek naar die route, het op z'n minst fatsoenlijk is dat je die informatie met die persoon deelt.

Paulus ervaarde een sterke persoonlijke en morele verantwoordelijkheid

Persoonlijke en collectieve schuld

Vanaf haar prille begin heeft de kerk de neiging gehad om lekker als vereniging bij elkaar te blijven. De eerste gemeente, die toch een duidelijke opdracht had gekregen om discipelen te maken van alle volken, bleef zitten waar ze zat en verroerde zich niet. Daar was wel een begrijpelijke verklaring voor. De eerste gemeente was in een voortdurende chaos. Ze kon haar

¹ opheiletēs, *of-i-let'-ace*, From [G3784](#); an *ower*, that is, a person *indebted*; figuratively a *delinquent*; morally a *transgressor* (against God): - debtor, which owed, sinner.

zaken niet echt op orde krijgen omdat er telkens weer nieuwe gelovigen bijkwamen. Hoewel ze een legitiem excuus had, was het toch Gods opdracht dat de kerk de wereld in zou gaan. De steniging van Stefanus en de daarop volgende vervolging heeft eindelijk het beoogde effect en de kerk gaat min of meer door de omstandigheden gedwongen de wereld in; ze gaat haar roeping waarmaken.

Zegen verspreiden

Zending is een geladen woord en de beelden die het in ons oproept zijn zeer verschillend. Per taal, cultuur, en zelfs per persoon verschilt het. (India “als we niets anders voor je kunnen bedenken...”). Terugkijkend op de kerkgeschiedenis zijn we ons bewust van de vele fouten die er zijn gemaakt, en heeft het woord zending voor velen een wrange smaak gekregen.

“Zending” is een eigen leven gaan leiden, helaas vaak buiten de Bijbelse context. In de Bijbels context komen we zending niet eens tegen als een werkwoord. In die zin bestaat “zending”, of “de zending” helemaal niet.

Wel komen we discipelen tegen van Jezus, die zo gegrepen waren door de boodschap van het Evangelie dat ze hun mond niet konden en niet wilden houden.

Het woord dat we wel kennen is apostello (apo = afzonderen, stello = iets doen). Gelovigen, zoals Paulus en Barnababas, werden afgezonderd om het werk van de gemeente elders te doen. Jezus zendt ons allemaal: Gelijk de vader mij gezonden heeft, zo zend ik ook u (Joh. 20:21).

De uitdaging van de moderne wereld

Over de gehele linie, van zeer traditioneel tot wel heel erg blij is er sprake van een enorme passiviteit. Enkele redenen hiervoor zijn:

- **Economische factoren:** Het gaat goed, er is volop werk en als je dan moet kiezen tussen een leuk salaris en goede secundaire arbeidsvoorzieningen of een baan met (als je geluk hebt) maximaal het minimumloon met zero secundair maar waarschijnlijker is het dat je je eigen geld mee moet nemen, dan is de keuze niet zo heel erg moeilijk.
- **Psychologische factoren:** zelf-actualisatie is een verworven recht. Hoe kom ik het best uit de verf; wat “klijkt” er; waar wil ik over vijf jaar zijn; hoeveel wil ik verdienen en waar wil ik dan wonen? Een stappenplan helpt ons om onze dromen te verwezenlijken.
- **Individualiteit.** Paulus had zijn unieke roeping en die is niet de mijne. Ik ben op zoek naar mijn unieke plaats in het grote verhaal. Deze vlieger gaat echter niet helemaal op. Hoewel het waar is dat we allemaal unieke zijn en dus ook een unieke bijdrage leveren aan de vervulling van Gods plan, is er een collectieve opdracht die ons als kerk geldt. Naast dat we dat goede nieuws in onze eigen werk- en leefomgeving gestalte geven, maken we ook deel uit van een groter geheel, de gemeente. De verhuizing naar de Coloniastraat moet ons allemaal raken; moet tot een vorm van onrust leiden; zowel positief als negatief. Dat kan haast niet anders omdat er aan de status quo wordt gerommeld en niet iedereen is daar in gelijke mate van gecharmeerd.

Nieuw begrip van “zending”

Kerken zijn zich meer en meer bewust van de holistische implicatie van haar zendingsmandaat. De uitspraak van Jezus dat “de akker de wereld is” wordt opnieuw onder de loep genomen, vaak gedwongen tegen de achtergrond van de toenemende secularisatie waarin de kerk haar relevantie op het spel ziet staan. In de westerse wereld waar God en haar kerk terzijde worden geschoven wordt die kerk gedwongen om serieus naar haar identiteit te kijken. Niet alleen de kerk, maar ook wijzelf! Evangelisatie, praktische hulpverlening, ontwikkelingswerk, het bereiken van de verlorenen in die plaatsen; de identiteit van de Gemeente ligt in haar gezonden zijn. Met een opdracht. De kerk is het doorgeefluik van God.

Bij Paulus kwam de drang die hij voelde voort uit zijn geroepen zijn door God en zijn morele plicht. Wat dring jou en mij?